

Veress
Miklós

MITOLÓGIA

Kezembe adtad szerelmed
féltékeny Adriadne fonálát
hogy ki ne találjak
önmagam visszhangzó labirintusából

FEBRUÁRI REGGEL

Tolláskodik a fény a tetőkön
apró pihetollai lepörögnek
az utakra
tolláskodik a fény a tetőkön
s köré gyűlnek a lassú galambok
nagy suhogással
csőrükben sárga magok
fagyott fűszál
havas ág
tolláskodik a fény a tetőkön
röppen kering a fény madara
s leszáll a parkban a padra
hol az ősről ittfedetett
lány és fiú csókolózik
immár szétválaszthatatlanul

Szabó Vladimir

Pulykapásztor

mindez már régen kiderül. Sőt, meg is fogalmazódik — természetesen a szomszéd fülkében.

A határ újabb — meg magasabb rendű — kapcsolódás.

Míg a fülkéket végigjárják a határőrök meg a vámosok, szórakoztató és rémtörténetek követik egymást hallott, netalán átélte utlevél- vagy vámvizsgálatokról, cipőlevettetésről, bőröndbélés-felszakításról, tetőtől talpig vetőköztetésről.

Es ez már kaszinó! Újdonsült barátok, friss szerzetű jó ismerősök szópergető kaszinója, amikor már olyan dolgokra, személyes élményekre derül fény, amelyek már mindenképpen az én-hez tartoznak, amelyeket elmondani: magamfelftárás, vallomás.

A határon túl, amikor már az utolsó egyenruha is eltűnik, a fülkék felbolydulnak. Aki csak teheti, ajtóhoz, ablakhoz tolekszik, s szomjas tekintetével eszi, habzsolja a tájat. De nemcsak birtokba veszi; szeretné mindjárt tovább is adni, amit megszerzett. Es akár a kisgyerek, töredékszavakkal, félmondatokkal sorolja el, mit vett észre, miben találta meg egy pillanatra gyönyörűségét.

Ilyenkor már az ösztönök beszélnek. Mert van ilyen: az adakozó ösztön, az örömmegosztó ösztön, és egyáltalán, minden szép őseMBERI ösztön.

Ezek az ösztönök az első uti-állomáson egy újjal gazdagodnak: a helyfoglalás, az otthonteremtés ösztönével.

Ez az ösztön — egy-egy ilyen gyors meg szállásnál ez fényesen megmutatkozik — majd minden embernél más. Vagyis inkább embercsoportnál, érve ezalatt a felnövekedés, a felnőtté válás meghatározó körülményeit.

Aki kicsi korától magára volt utalva, s legközelebbi környezetének — tehát egy szobasarknak, kollégiumi ágyak-szek-

rénynak — rendben tartása az ő gondja volt, az könnyen feltalálja magát a külföldi szállodákban is. Egy-két pillantás, és máris látja, hol a fürdőszoba zárva felejtett fűcsapja, vagy miként működik az ismeretlen rendszerű villanybojler. Aki viszont korábbi életében nem volt rászorulva az efféle, maga körüli ügyeskedésre, az hosszú percekig téblábol, s rendszerint csak többszöri segítséggel tudja ellátni, rendbe tenni magát.

Ezek a kollégistaügyeskedések nagyon szép összetalálkozásokat tudnak hozni.

Például: két útitárs egyforma módszerrel veti be az ágát. Esz-reveszik, szólnak. „Nálátok is így kellett?” „Szigorú volt a diri...” „Volt nálunk egy gondnok...” Aztán már nem sok beszéd kell. Egy-két szó, egy összevillanás, és minden olyan, mintha éveken át minden reggel együtt szidták s itták volna a kollégiumi kávé.

S hogy végre szót kerítsek erről a remekbe sikerült moszkva-leningrádi útról, ez is éppen azért volt ilyen elmondhatatlanul jó, mert léptem-nyomon tartogatott egy-egy olyan élményt, amit nem lehet megrendezni, amit nem lehet programba iktatni, ami vagy van vagy nincs.

Itt volt! Ilyen hasonlíthatatlan szórakozással szolgált például a moszkvai turistaváros, jövő-menő autóbusszaival, házai közt sétáló, éttermeiben kávézgató, sörözgető tucatnyi náciojú vendégével. Es ugyancsak ilyen titkokkal teli volt a leningrádi szállodafoglalás: nézni a szekrénypolcokat, mit felejtett rajtuk az ismeretlen előd, miért nem kellett neki az a felbontatlan szardínia, s kinek szóltatott az összeszedett levél. Aztán próbálgatni az ajtó nehezen forduló zárját, s közben oda-odamosolyogni a szomszéd-

BABONA ES SZERENCSE

Szerelmes lettem egy kéményseprő lányába, aki szintén kéményseprő akar lenni.

Tudvalevő, hogy kéményseprővel találkozni nagy szerencse.

Eddig, ahányszor csak a papával találkoztunk, mindig határozott szerencsem volt.

Amikor késsel kergetett végig az utcán, ő esett bele a nyitott kanálisba és nem én.

Amikor mérgezett tortát küldött nekem, nem én fogyasztottam el, hanem Ági néném, aki után hatszáz négyszögöl szőlő maradt rám.

Amikor a lányka — titokban — hozzám akart jönni feleségül éppen jég esett és ő féltette az új menyasszonyi ruháját.

Másnap is jég esett.

Harmadnap is.

Negyednapon taxit hívtam, de kiderült, hogy a vezető a lányka unokabátyja, aki nem hajlandó bennünket elvinni a tanácsshoz, mondván, hogy ő még tíz forint borra valóért se lesz cinkos.

Közben a papa leesett a tetőről és elhunyt.

Kötelességemnek tartottam elvinni harmincéves, észbontó, de hű özvegyét.

Azóta én vagyok a kéményseprőmester a környéken, de csak szilveszterkor, mert a magasban szédülök.

Azért tűrhetően élek... Az emberek babonáiból egyetlen effél megeresek annyit, hogy semmi gondom egész esztendőben.

Csak az a fő, hogy az ember ne legyen babonás. Hideg fővel éljen és viszi valamire, még akkor is, ha képesítés nélküli kéményseprőmester.

Darázs Endre

NAGY ÖRÖM

Rég járt a mama a gyerekeknél. Nagy-nagy örömmel fogadják:

— Végre eljött! Ugye megérte, nem is olyan hosszú az az utazás! S meddig tetszik maradni?

— Hát gyerekeim, amíg szívemen látok.

— És mi még azt hittük — mondják a gyerekek csalódottan —, hogy itt marad körünkben egy néhány napig!

szoba lánylakóira, s találgatni, vajon melyik országban készülhetett az a furcsa mintás fűrdőköpeny.

Meg persze az ebédek, amikor egy kis ügyeskedéssel akár a legcsinosabb lányok asztalához is le lehetett ülni, s néhány előre kieszelt idegen szóval sétálni is el lehetett csalogatni őket.

Tamarát például, a kijevei tanítónőt, akinek sehogysem találunk jelzőt a hajára, pedig azt az egyetlen szót — a délelőtti napsütésben is meg az esti Néva-parton is — jó féltucatnyian kerestük...

Aztán a vásárlások, amikor gyerek módra, csapatostul vágunk neki az ismeretlen utcáknak; aztán a közös öröm, amikor végre megeléje elektromos szamovárját az egyik magánosan církáló.

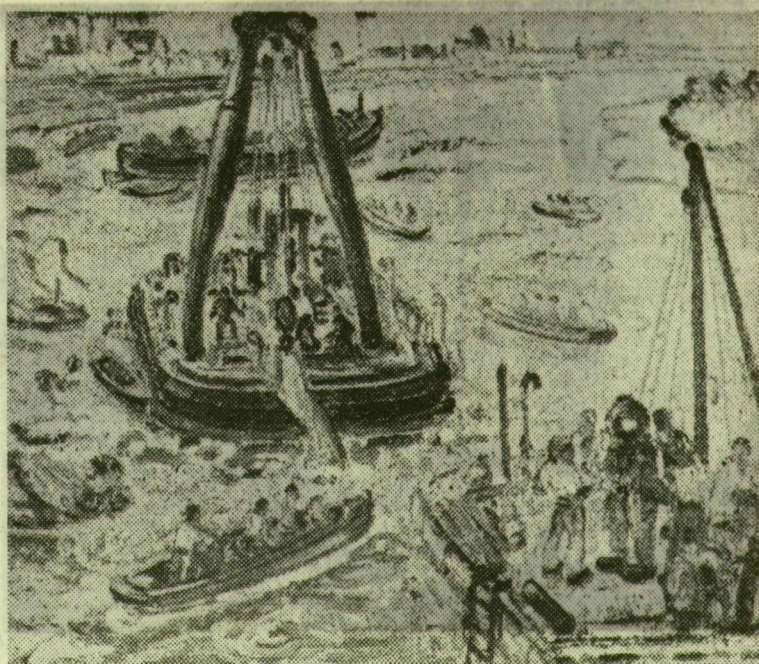
Es az esti mesélések, amikor vacsora után egy-egy szobában összeverődve ki-ki elsorolta, mit látott: hogy milyen páras volt a Finn-öböl, s hogy az Ermitázsban micsoda maxikabát volt azon a francia lányon.

Es... és minden!

Persze, ezt a „mindent”, amikor van — és ez az igazi benne —, senki nem érzi; csak amikor már újra hazafelé szalad a vonat, akkor tűnnek elő ezek a remek életek. Leginkább tán akkor, amikor a pesti pályaudvaron egy-egy segélykiáltásként hangzó „Jöttök, ugye?”, „Igen, majd írok!” — búcsúzkodás után az ember végképp egyedül marad...

Mondom, ahogy nincs jelző a téltre készülő brjanszki erdő fájra meg Tamara hajára, éppúgy nincs alkalmas szó az ilyen Expressz-utakra, főként erre a legutóbbi közös vonatozásra sem.

Jelző nincs rá, csak az a kívánság van, hogy de jó lenne az emberekkel mindig de mindig így együtt lenni.

Erdélyi Mihály

Vízen dolgozók

Szüts
László

A HINTA

Délután, ahogy a városba érkezett, még tele volt elégedettséggel. Hetek óta készült erre az utazásra. Mindent megfogalmazott magában, mint egy ünnepi szónok.

Alkonyatig néhányan a városban sétáltak. Becsöngettek az öreg internátus kapuján és végignyitogatták a hálótermeket. A folyosón most is olyan szag terjengett, mintha öt perccel azelőtt mosták volna fel a köveket.

Kimentek a városi parkba. Megkeresték a zenepavilon helyét — márvány emlékmű állt ott a város felszabadulásáról, 1945-ről. Egy évvel előtte érezték meg, most belehallgattak a nyári illatoktól terhes csendbe. Talán hallották is a térzenét. Csak a lányok nem akartak felülni a gimnázium felől.

Amikor visszatértek a szállóba, már rohamosan sötétedett. Mindenki a szobájába vonult. Az érettségi találkozó kilenc órákor kezdődött.

Ha később áll az ablakhoz, tán észre se veszi. De még nem sötétedett be annyira, hogy meg ne lássa a terebélyes gesztenyefa és a mellékhelyiségek között, lent az udvarban — a hintát. Három oszlopból ácsolt, deszkalapból, vastag kötélből álló, egyszerű gyerekhinta volt.

Es attól kezdve, akárcsak valami látomás, nem hagyta nyugodtan a hinta. Az asztalnál Pepi és a Kapitány közé került; Pepi éppolyan vörösképu volt, mint akkor.

— Székács! Hajljon közel hozzám! Leheljen az arcomba! — kitérően tudta utánozni még mindig Lajoskát, a cingár felügyelő tanárt. — Azt hiszi, nem érzem meg? Maguk ma este is itt! Valamelyik szobában megint „tengerre szálltak”. Azt hiszi, nem tudok a „Titanic”-ről?

A Kapitány a régi büszkeséggel mosolygott.

— Sose tudta meg, hogy melyik szoba a Titanic!

Az üresen maradt tányérok, a félig telt borospoharak fölött felkúldott a hajdani diákszoba, a Titanic. A falakon Sanghaj látképe, könyvből kivágott aktfénykép, filmcsillagok fűrdőruhában, a Gibraltári-szoros és néhány új típusú csatahajó. De a filmcsillagok és a Sanghaj képe előtt hirtelen és furcsa módon lengeni kezdett egy hinta. Senki nem ült rajta, a hinta üresen lengett.

A Kapitány hátbavágta.

— Csaszlavára emlékszel?

Csaszlava jóval előtűk járt, bikaerejű diák volt, végzett már, mikor ők titokban borozgattak esténként a Titanicon. El kellett sötétíteni akkoriban az ablakokat, mert minden éjszaka bombázórepülők szerenádoztak a városnak. S egy estén Csaszla kopogtatott be az ablakon. A frontról szökött vissza a diákszobába, s hajdani szobatársaitól kért civilruhát, hogy el tudjon jutni a partizánok közé. Negyven fokkal lázalt jártak akkor napokig: Csaszlava adott nekik hírt arról, hogy mi várja őket, ha hamarosan kikerülnek az életbe.

S most Csaszlava arcát is elhomályosította a hinta. Az üresen lengő hinta.

Mindenki elmesélte már, hogy mire vitte az életben. Pepi, a vendéglős fia, a szakmáján ma-

radt: egy vendéglátó vállalat vezetője. A Kapitány sikeresen befutott a házasság kikötőjébe, s már négy kis mauróznai legénységnek vezényelt. Voltak, akikről semmit se tudtak. Most se jelentek meg. Talán rég halottak.

De ő itt volt és beszélnie kellett. Otthon heteken át mindent megfogalmazott magának és most mégis össze-vissza beszélt.

— Egyik minisztériumban dolgozom... No nem! Nem vagyok osztályvezető, de jó fizetést kapok... szakember vagyok... Többször jártam külföldön. Képzeljétek: Olaszországban is! Emlekeztek még Lovászra? Menynyit utazott azzal a la lezionéval!... A lecke?... La... la... la... leve... levele... levezone... Sehogyse tudtam kimondani.

— Igen! Most már egészen jól beszélek olaszul... Nagy küzdelembe kerül... Mint minden az életben... Az iskola is... Hízen tudjátok, honnan jöttem közele! Mikor ide kerültem, a zsemlelt kenyérrel ettem, akkora újdonság volt nekem a zsemle... Mennyit csúfoltatok érte.

— És most megelégedett vagyok. Sokat eltertem... Feleségem van, fiam... Semmi se hiányzik, semmi! Mindenért kárpótolt az élet... Megelégedett vagyok... Mindent megkaptam, amit ember kívánhat... Semmi se hiányzik... túl sokat ismételtette ezt, annyira, hogy a többiek csak néztek.

Érezte, hogy hazudik.

Szeme előtt ott lengett a hinta, az üres hinta és egyszerre tudta, pontosan tudta, hogy valami hiányzik neki, egész életében hiányzott, valami, ami elmaradt az életből, amiért nem lehetett soha teljesen megelégedett, akármennyit küzdött, akármennyit ért el.

Éjfél után ezt, két pohár bor közt, el is sírta a többieknek.

Tudjátok — közben nagyokat csuklott — nekem sohase volt hintám... Gyerekkoromban én annyira szerettem volna hintázni... De nem tudtam... Nem engedtek... Nekem mindig dolgoznom kellett, mint a felnőtteknek... En még nem hintáztam életemben... Pedig mindig úgy szerettem volna... Es itt kint az udvaron van egy hinta...

Senki nem emlékszik rá, kinek az ötlete volt.

Közrefogták és kényszerítették, hogy menjen ki velük az udvarra. A hinta ott állott előtűk me-reven, egy síkban, mintha rajzolva lenne. Felültették a hintára. Meglőkték. A kötélt zajtalanul lengett. Szokatlanul világos volt az éjszaka, a Hold a tájra ereszkedő, szétzúlló felhőkön át sütött. Csuda jól mulattak.

— Székács, fogd a kötelet!... Magasabbra, gyerekek, hadd hintázzon!...

Fújtatva, zihálva tértek vissza a terembe. Szívük élénken vert, az arcuk piros volt, nem fogtak ki a nevetésből és Székács levegő után kapkodott. Bevallotta, hogy asztmás, pedig még nem volna itt az ideje, bizony, de a hadifogság annak idején megviselte és hogy a felesége válni akar tőle és hogy örökre fáradt, hogy mostanában rákapott az ivásra.

Es hogy nem is tudja, miért szeretett volna mindig annyira hintázni.

Nem talált benne semmi jót,